

Mitä alalla tapahtuu – välähdyksiä meiltä ja muualta

Suomen syöpäkustannukset Pohjoismaiden alhaisimmat

Pohjoismaiden syöpäunioni NCU:n rahoittamassa tutkimuksessa vertailtiin syövänhoidon kustannuksia ja tuloksia Pohjoismaissa vuosina 2012–2017. Tulosten mukaan hoitokustannukset ovat nousseet kaikissa Pohjoismaissa, mutta vähiten Suomessa.

Helsingin yliopiston apulaisprofessori PAULUS TORKIN mukaan yksi syy Suomen alhaisimmille kustannuksille on avomuotoinen hoito, joka on edullisempaa kuin hoito sairaalan vuodeosastolla.

Suomen lääkekustannuksia hillitsee myös muita Pohjoismaita hitaampi uusien lääkkeiden käyttöönotto. Lääkekustannuksista pitäisi Torkin mukaan saada vielä tarkempaa tietoa – niin hinnanmuodotuksesta kuin hoitotuloksistakin.

Suomessa on panostettu erikoissairaanhoidon kehittämiseen, mikä näkyy tuloksissa. Torkin mukaan seuraava kehitysaskel on varhainen tunnistaminen ja hoitoon pääsy, eli perusterveydenhuollon tehostaminen.

EU:n lääkelainsäädännön uudistus etenee

Vuonna 2020 hyväksytty EU:n lääkestrategia sisältää useita toimenpiteitä, joita valmistellaan parhaillaan. Lähikuukausina odotellaan hyväksyntää keskeisille lainsäädäntötoimenpiteille. Näihin kuuluvat yleisen lääkelainsäädännön sekä lastenlääkkeitä ja harvinaislääkkeitä koskevan lainsäädännön uudistaminen.

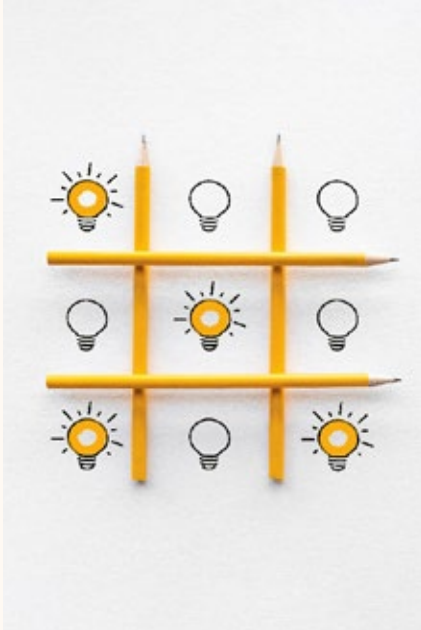
Toinen merkittävä strategiaan kuuluva edistysaskel on ollut terveysteknologian arviointiin keskittyvän jäsenmaiden koordinaatioryhmän (HTACG) perustaminen.

HTACG päätti marraskuun kokouksessaan käynnistää neljä alaryhmää: metodologisen ja menettelyohjeen kehittämistä käsittelevän alaryhmän, yhteisiä kliinisiä arviointeja käsittelevän alaryhmän, yhteisiä tieteellisiä konsultaatioita käsittelevän alaryhmän sekä uusien terveysteknologioiden tunnistamista käsittelevän alaryhmän.

EU:n lääkestrategian tavoitteena on muun muassa varmistaa kohtuuhintaisten lääkkeiden saatavuus ja täyttämättä oleviin lääketieteellisiin tarpeisiin vastaaminen.

Lääkehoitojen arviointimallin uudistus lähenee

Lääkehoitojen arviointitoiminnan uudistus voitaisiin mahdollisesti käynnistää seuraavalla hallituskaudella, kirjoittaa valtioneuvoston kolumnissa lääkkeiden hintalautakunnan johtaja LAURI PELKONEN.

Lääkehuollon uudistus on osa pääministeri Marinin hallitusohjelmaa. Yhtenä osakokonaisuutena tässä työssä on lääkeshoidon ohjauksen ja rahoituksen kehittäminen, tavoitteenaan lääkkeiden järkevä käyttö ja kustannusten hallinta. Tässä yhteydessä tarkastellaan myös lääkehoitojen arviointitoiminnan uudistamisen tarpeita.

Nykyinen monikanavainen arviointimalli kaipaa Pelkosen mukaan uudistamista, jotta arviointia tehtäisiin mahdollisimman samoin perustein ja menetelmin, ja jotta käyttöönottopäätöksiä tehtäisiin

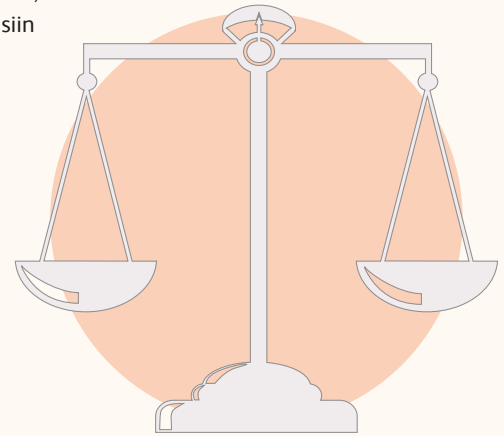
vastaavin kriteerein täysin riippumatta siitä, miten lääke annostellaan. Tavoitteena on yhä vahvemmin lähentää avo- ja sairaalalääkkeiden arviointia.

Sidosryhmiä kuultiin alkuvuodesta 2022 lääkehoitojen arviointitoiminnan kehittämistarpeista sekä lääkkeen elinkaaren nykyistä tehokkaammasta hyödyntämisestä. Tavoitteena on, että keväällä 2023 julkaistaan näkemyksiä lääkehoitojen arviointitoiminnan uudistamisen suuntaviivoista. Uudistusten mahdollinen toteutus voitaisiin käynnistää keväällä alkavalla hallituskaudella.

Lääkkeiden osuus terveydenhuollon kokonaiskustannuksista pysynyt vakaana

Lääketeollisuus ry:n teettämän selvityksen mukaan lääkkeiden osuus terveydenhuollon kokonaismenoista on pysynyt vakaana, 14–16 %:ssa, vaikka uusille lääkkeille myönnettävien myyntilupien määrä on tuplaantunut 2010-luvulla ja harvinaislääkkeiden suhteellinen osuus kaksinkertaistunut.

Raportissa tarkastellaan viittä esimerkkisairautta ja todetaan, että niiden hoidolla on onnistuttu tuottamaan terveitä elinvuolia ja parantamaan potilaiden toiminta- ja työkykyä. Aikuisiän diabeteksen, IBD-tautien sekä MS-taudin potilaskohtaiset kustannukset ovat pysyneet samalla tasolla tai laskeneet kun taas ihon melanooman ja multippelin myelooman potilaskohtaiset kustannukset ovat nousseet.

Raportin mukaan lääkkeiden kustannusten vuotuinen kasvuprosentti on ollut 1,4 %, mikä johtuu siitä, että markkinoille saapuvat uudet lääkehoidot ovat usein tehokkaampia mutta myös kalliimpia.

Raportin tulokset tukevat käsitystä siitä, että lääkehoidoilla voidaan saavuttaa potilaiden elämänlaadussa ja toimintakyvyssä merkittäviä hyötyjä, mutta myös yhteiskunnallista hyötyä.

Raportin on laatinut Nordic Healthcare Group. Tarkasteluajan kohtana olivat vuodet 2008–2020.